

HƯỚNG DẪN HỌC SINH ÔN LUYỆN THPT QG MÔN NGỮ VĂN**PHẦN VIẾT ĐOẠN VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI****NĂM HỌC: 2019 - 2020****1. Yêu cầu viết đoạn văn nghị luận**

Dạng đề thường gặp: Viết đoạn văn khoảng 200 từ. Trình bày suy nghĩ về vấn đề đặt ra trong văn bản Đọc hiểu ở phần I.

Yêu cầu:

Đảm bảo yêu cầu về nội dung và hình thức của 1 đoạn văn.

Xác định và trình bày đúng vấn đề cần nghị luận.

Lưu ý: Thuộc câu hỏi vận dụng, có tính chất liên hệ mở rộng. Học sinh dựa vào văn bản đã cho và bằng sự trải nghiệm của bản thân để viết đoạn văn theo chủ đề. Học sinh cần lưu ý khi viết phải đảm bảo số từ (hoặc câu) theo quy định và trả lời trực tiếp vào câu hỏi.

2. Cách viết đoạn văn nghị luận về một tư tưởng, đạo lí**2.1. Nghị luận về một tư tưởng, đạo lí:**

Đề cập đến các vấn đề của đời sống xã hội như: đạo đức, tư tưởng, văn hóa, nhân sinh quan, thế giới quan,...

Một số vấn đề thường đề cập:

- + Về nhận thức: lí tưởng, mục đích sống
- + Về tâm hồn, tính cách, phẩm chất: lòng nhân ái, vị tha, trung thực dũng cảm, chăm chỉ, cần cù,...
- + Về quan hệ gia đình, xã hội: tình mẫu tử, tình anh em, thầy trò, tình bạn,...
- + Về lối sống, quan niệm sống: sống đẹp, giản dị,...
- Các dạng đề ra: đa dạng, có đề nêu trực tiếp vấn đề nghị luận, có đề gián tiếp đưa ra vấn đề nghị luận qua 1 câu danh ngôn, câu ngạn ngữ, một câu chuyện,...
- Các thao tác thường dùng: Thao tác lập luận giải thích, phân tích, chứng minh, so sánh, bình luận, bác bỏ
- Phạm vi dẫn chứng: Trong văn học, trong đời sống thực tiễn.

2.2. Các bước làm bài:

- Giới thiệu vấn đề cần nghị luận
- Giải thích tư tưởng, đạo lí: Giải thích những từ trọng tâm, giải thích câu nói (các từ ngữ, thuật ngữ, khái niệm, nghĩa đen, nghĩa bóng,...), rút ra ý nghĩa.
- Bàn luận: + Phân tích, chứng minh các mặt đúng của tư tưởng đạo lí (dẫn chứng). Chỉ ra tầm quan trọng, tác dụng của tư tưởng đạo lí đối với đời sống xã hội.
+ Bác bỏ (phê phán) những biểu hiện sai lệch (có thể đúng ở thời đại này nhưng hạn chế ở thời đại khác. (dẫn chứng).
- Mở rộng, đào sâu thêm vấn đề, lật đi lật lại vấn đề (bảo vệ cái đúng, phủ định cái sai) hoặc mở rộng bằng cách giải thích và chứng minh.
- Nêu ý nghĩa, rút ra bài học nhận thức và hành động.

2.3. Ví dụ minh họa:

* Đề: Viết đoạn văn khoảng 200 từ, trình bày suy nghĩ của anh/ chị về câu nói: *“Duy chỉ có gia đình, người ta mới tìm được chốn nương thân để chống lại tai ương của số phận”* (Euripides)?.

* Gợi ý:

- Giới thiệu vấn đề cần nghị luận: Tầm quan trọng của gia đình đối với mọi người.
- Giải thích:
 - + “Gia đình”: có mối quan hệ hôn nhân, huyết thống, tình cảm các thành viên gắn kết, bền chặt, cưu mang đùm bọc, nâng đỡ lẫn nhau.
 - + “Tai ương của số phận”: gặp khó khăn, trắc trở đánh ngã cuộc đời con người.
- + Nội dung cả câu: khẳng định vai trò to lớn của gia đình và trách nhiệm của mỗi người.
- Bàn luận: + Phân tích, chứng minh: Vai trò của gia đình: gốc rễ, nguồn cội, nuôi dưỡng nên người, bồi dưỡng tâm hồn, tính cách và còn là nơi giúp ta vượt bao khó khăn thử thách để thực sự trưởng thành, có ích cho xã hội. Được vậy là nhờ trách nhiệm của mỗi người đối với gia đình.
+ Phê phán 1 số người thiếu trách nhiệm với gia đình

- Mở rộng, phản đề: Tuy nhiên không phải ai lớn lên cũng được hưởng trọn vẹn tình yêu và sự giúp đỡ của gia đình nhưng vẫn có ích cho xã hội.

- Bài học nhận thức và hành động.

3. Cách viết đoạn văn nghị luận về một hiện tượng đời sống

3.1. Nghị luận về một hiện tượng đời sống

- Đề cập đến các hiện tượng cần bàn luận như:

+ Hiện tượng tốt đẹp, tích cực (đồng cảm, sẻ chia, tiếp sức mùa thi, giúp đồng bào lũ lụt,...). +

Hiện tượng mang tính chất tiêu cực đang bị xã hội lên án, phê phán (nạn bạo hành, ô nhiễm môi trường, sự nóng lên của trái đất, nạn phá rừng, tiêu cực trong thi cử, bệnh thành tích trong giáo dục, nghiện internet, ngôn ngữ mạng,...)

- Các thao tác thường dùng: Thao tác lập luận giải thích, chứng minh, bình luận.

- Phạm vi dẫn chứng: Trong văn học, trong đời sống thực tiễn. (chủ yếu trong đời sống thực tiễn).

3.2. Các bước làm bài:

- Giới thiệu về hiện tượng đời sống mà đề yêu cầu

- Giải thích mô tả hiện tượng.

- Bàn luận:

+ Phân tích, chứng minh làm rõ được thực trạng, nguyên nhân (khách quan, chủ quan) của hiện tượng

+ Hiện tượng tích cực: nêu tác dụng, ý nghĩa. Giải pháp phát huy.

+ Hiện tượng tiêu cực: nêu tác hại, hậu quả. Biện pháp khắc phục.

- Mở rộng, đào sâu thêm vấn đề, nhận xét, đánh giá.

- Rút ra bài học nhận thức, hành động.

3.3. Ví dụ minh họa:

* Đề: Viết đoạn văn khoảng 200 từ, trình bày ý kiến của anh/ chị về nạn bạo hành trong xã hội.

* Gợi ý:

- Giới thiệu về vấn nạn bạo hành trong xã hội.

- Giải thích bản chất của hiện tượng:
- + Nạn bạo hành: đánh đập, xúc phạm làm ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe, tinh thần của người khác.
- + Thể hiện nhiều góc độ: trong gia đình, trường học, công sở,...(dẫn chứng)
- Bàn luận về thực trạng, nguyên nhân của hiện tượng: do tính hung hăng, thiếu kiểm chế, ảnh hưởng phim bạo lực, áp lực cuộc sống,... (sử dụng thao tác phân tích và chứng minh).
- + Tác hại: ảnh hưởng đến sức khỏe, tâm lí, phát triển nhân cách, tổn hại tinh thần đặc biệt ở tuổi trẻ,
- + Giải pháp: lên án, xử lí nghiêm khắc.
- Rút ra bài học nhận thức, hành động.

4. Sơ đồ cấu trúc viết đoạn văn nghị luận về một tư tưởng, đạo lí – một hiện tượng đời sống

Tham khảo sơ đồ sau:

Kiểu bài	Nghị luận về một tư tưởng, đạo lí	Nghị luận về một hiện tượng đời sống	Số câu (từ)
Mở đoạn Giới thiệu/ nêu vấn đề	Giới thiệu thẳng vấn đề về tư tưởng, đạo lí mà đề bài yêu cầu.	Nêu rõ hiện tượng đời sống mà đề bài yêu cầu.	Khoảng 1 câu
Kết đoạn	Bài học nhận thức và hành động	Bài học nhận thức và hành động	Khoảng 2 câu

Thân đoạn (Các câu khai triển)	- Giải thích ngắn gọn về nội dung tư tưởng. (từ, ngữ, câu) - Bàn luận vấn đề: Phân tích những mặt đúng, bác bỏ những biểu hiện sai lệch có liên quan đến vấn đề cần nghị luận. - Ý nghĩa, tác dụng. - Mở rộng, đào sâu	- Phân tích các mặt đúng – sai, lợi - hại. - Bàn luận vấn đề: + Nêu biểu hiện cụ thể của hiện tượng (d/c) + Chỉ ra nguyên nhân, bày tỏ thái độ, ý kiến về hiện tượng đó. + Giải pháp phát huy hoặc biện pháp khắc phục. - Mở rộng, đào sâu	Khoảng 10 câu
--------------------------------------	--	---	------------------

Vững vàng nền tảng, Khai sáng tương lai

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường **PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An** và các trường Chuyên khác cùng **TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn**.

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: **TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn** cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

*HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí*

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.

